

Bestuursovereenkomst

Interbestuurlijk Toezicht Overijssel

Provincie Overijssel
en de gemeente Zwolle

Zwolle

provincie verijssel

Bestuursovereenkomst Interbestuurlijk Toezicht Overijssel

tussen

**de provincie Overijssel
en de gemeente Zwolle**

Bestuursovereenkomst Interbestuurlijk Toezicht Overijssel

Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Zwolle, vertegenwoordigd door burgemeester, de heer Peter Snijders,

en het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel, vertegenwoordigd door de commissaris van de Koning, de heer Andries Heidema,

hebben het volgende overwogen en afgesproken.

1. Vooraf

- 1.1 In 2011 heeft de provincie met alle gemeenten in Overijssel een bestuursovereenkomst Interbestuurlijk Toezicht (hierna te noemen 'IBT') afgesloten.
- 1.2 In de jaren na 2011 tot op heden is het Overijsselse IBT voortdurend bijgeschaafd aansluitend op relevante ontwikkelingen en praktijkervaringen. De vraag was of hetgeen in de bestuursovereenkomst IBT uit 2011 was opgenomen nog in voldoende mate overeenkwam met de huidige praktijk van het IBT. Deze vraag was voor de provincie en de VNG Overijssel aanleiding om samen met de Overijsselse gemeenten de bestuursovereenkomst te evalueren.
- 1.3 Dit proces vond plaats onder voorzitterschap van de heer Arie van Eck, secretaris van de gemeente Rijssen-Holten, en in oktober 2021 heeft hij zijn aanbevelingen aangeboden aan de provincie en de VNG Overijssel.
- 1.4 In het kader van de evaluatie heeft hij samen met de ambtelijke IBT coördinatoren van gemeenten en provincie aandachtspunten en thema's geformuleerd, welke zijn besproken tijdens de bestuurlijke bijeenkomst op 10 mei 2021. Aan deze bijeenkomst werd deelgenomen door bestuurders met IBT coördinatie in de portefeuille. Alle gemeenten waren tijdens deze bijeenkomst bestuurlijk vertegenwoordigd. De uitkomsten van deze bespreking zijn meegenomen in de verdere uitwerking.
- 1.5 Eindconclusie op basis van de evaluatie was dat het wenselijk is de bestuursovereenkomsten te herschrijven met inachtneming van de in het kader van de evaluatie gedane aanbevelingen. De voorliggende herziene bestuursovereenkomst IBT is hiervan het resultaat.
- 1.6 Het college van Gedeputeerde Staten heeft op 21 december 2021 besloten om deze herziene bestuursovereenkomst aan te gaan.
- 1.7 Het college van Burgemeester en Wethouders heeft op 1 februari 2022 besloten om deze herziene bestuursovereenkomst aan te gaan.

2. Uitgangspunten

- 2.1 Provincie en gemeente werken samen aan een goede kwaliteit van het openbaar bestuur. Ieder vanuit haar eigen rol, verantwoordelijkheden en bevoegdheden.
- 2.2 Provincie en gemeente spreken, evenals in de vorige bestuursovereenkomst IBT, de intentie uit hun onderlinge relatie te baseren op transparantie, begrip en vertrouwen.

- 2.3 Autonomie van overheden staat voorop. Het is de verantwoordelijkheid van iedere overheid om haar eigen taken – ook die in medebewind – goed uit te voeren en om financieel stabiel te zijn. Horizontale controle door de raad staat voorop.
- 2.4 Toezicht is onderdeel van het geheel aan 'checks and balances' voor een goed functioneren van het openbaar bestuur.
- 2.5 Toezicht is een wettelijke taak. In aansluiting op de veranderende maatschappij, wil de provincie deze taak samen met gemeenten zoveel mogelijk vanuit partnerschap oppakken. Gemeenten onderschrijven deze insteek. Partnerschap staat centraal zonder uit te sluiten dat, waar nodig, sturend door de provincie wordt opgetreden.
- 2.6 Transparantie wordt bevorderd door een uniforme methodiek, welke zijn basis vindt in deze bestuursovereenkomst. Binnen deze methodiek is, waar nodig, ruimte voor maatwerk en differentiatie in bijzondere gevallen.

3. Afspraken

Reikwijdte

- 3.1 Deze bestuursovereenkomst heeft betrekking op de domeinen Financiën, Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht), Wro (Wet ruimtelijke ordening), Informatie- & archiefbeheer, Huisvesting statushouders en Erfgoed.
- 3.2 Financieel toezicht is, naast de eigenstandige plaats, ook onderdeel van het Overijsselse IBT. Hiervoor is gekozen omdat de informatie over de financiële positie een waardevolle bijdrage levert aan het integrale totaalbeeld.
- 3.3 Binnen de hiervoor genoemde zes domeinen is ruimte voor maatwerk in de vorm van het benoemen van thema's. Thema's worden pas geïntroduceerd nadat er overleg heeft plaatsgevonden tussen provincie en gemeenten.
- 3.4 In de toekomst zijn ontwikkelingen te verwachten die van invloed kunnen zijn op de domeinen. Te denken valt daarbij met name aan de nieuwe Omgevingswet en de nieuwe Archiefwet. Nieuwe opgaven of wetswijzigingen kunnen bijvoorbeeld vragen om aanpassingen van de bestaande domeinen (criteria) of om het toevoegen van nieuwe domeinen. De provincie voert aanpassingen pas door nadat er overleg heeft plaatsgevonden met de gemeenten.
- 3.5 Deze bestuursovereenkomst heeft geen betrekking op wetten, die worden genoemd in de bijlage bij artikel 124b van de Gemeentewet. Deze bevoegdheden berusten volgens dat artikel bij de verantwoordelijke minister (te denken valt aan het sociaal domein).

Doel

3.6 Doel van het Overijsselse IBT is:

- a. het verkrijgen van inzicht in de risico's die bij gemeenten spelen op de domeinen (zie artikel 3.1), waardoor knelpunten vroegtijdig in beeld worden gebracht en er tijdig een verbeterslag mogelijk is;
- b. het waarborgen van een minimumniveau van uitvoering van medebewindstaken door gemeenten. Dit minimumniveau komt tot uitdrukking in het beoordelingskader (zie ook artikel 3.8).
- c. en om daarmee een gezamenlijke bijdrage te leveren aan de verbetering van de kwaliteit van het openbaar bestuur in Overijssel.

Beoordelingskader

- 3.7 Provincie en gemeente spreken af dat zij zich houden aan het beoordelingskader, waarin per domein is opgenomen:
- a. welke informatie het college van B&W aan de provincie verstrekt ('informatiearrangement');

b. welke criteria worden gehanteerd voor de beoordeling van de verzamelde informatie ('weging- en beoordelingscriteria/risicoanalyse');

c. consequenties van de beoordeling voor de gemeente ('toezichtregimes').

De beoordelingscriteria en toetsing aan de criteria zijn eenduidig en transparant.

- 3.8 Dit beoordelingskader vormt de basis voor de beoordelingen. Dit beoordelingskader wordt na overleg met de gemeenten door de provincie vastgesteld. Dat is in beginsel jaarlijks, tenzij er geen nieuwe ontwikkelingen zijn die aanpassing nodig maken. Het beoordelingskader zoals dat in 2021 is gehanteerd geldt als basis. Zie in dit verband ook afspraak 3.4.

Totaalbeeld

- 3.9 De bevindingen op de afzonderlijke domeinen vormen input voor het integrale totaalbeeld. Hierbij werken provincie en gemeente samen zoals in artikel 3.14 is beschreven. Het totaalbeeld is het gewogen gemiddelde van de bevindingen op de domeinen. De provincie bepaalt uiteindelijk per gemeente welk toezichtregime voor het komende kalenderjaar van toepassing is.

Continue proces

- 3.10 Het totaalbeeld IBT wordt jaarlijks door GS vastgesteld. Naast de jaarlijkse vaststelling worden er andere activiteiten georganiseerd waardoor er een continue proces ontstaat. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van (voortgangs)gesprekken die op de afzonderlijke domeinen worden gevoerd.
- 3.11 Provincie en gemeenten (ambtelijk en bestuurlijk) spreken van tevoren af of de provincie het gesprek aangaat als toezichthouder en/of als samenwerkingspartner.

Kleuring

- 3.12 De beoordeling door de provincie gaat gepaard met het toekennen van een verkeerslichtkleur (groen-oranje-rood). Dit gebeurt per domein en op basis van de kleuring op de afzonderlijke domeinen wordt de totaalkleur toegekend. De kleuring heeft een signaalfunctie, en is niet bedoeld als 'goed' of 'fout'. Op de domeinen die oranje of rood kleuren ziet de provincie risico's waarop in haar ogen actie nodig is en waarover de provincie, in aansluiting op het kader IBT, het gesprek wil voeren met de gemeente.
- 3.13 Een oranje of rode totaalkleuring is aanleiding voor een gesprek tussen de commissaris van de Koning en de burgemeester van de gemeente over de risico's die zijn geconstateerd en over mogelijke oplossingsrichtingen.
- 3.14 Provincie en gemeenten gaan vroegtijdig met elkaar in gesprek over de voorlopige kleuring, zodat gemeenten niet verrast worden door een kleurstelling. Een goede communicatie is van belang.

Rol raad

- 3.15 Gemeente en provincie zullen de verbinding tussen de horizontale verantwoording en het verticale toezicht versterken door beide processen beter op elkaar aan te laten sluiten. De gemeente zal hiertoe de rapportage over de totaalbeelden deel uit laten maken van de planning- en controlecyclus (P&C-cyclus) van de gemeente. De provincie draagt zorg voor een toegankelijke en actuele dataviewer op de provinciale website met informatie over de totaalbeelden per gemeente en gedurende de afgelopen jaren, welke veel achtergrondinformatie biedt.

Coördinatie

- 3.16 Provincie en gemeente benoemen ieder een ambtelijk medewerker, die belast is met de coördinatie van het IBT. Deze ambtelijke IBT coördinatoren spelen een centrale rol, vanwege de lijnen die zij in hun eigen organisatie hebben met de ambtelijke trekkers van de afzonderlijke domeinen als ook in de verbinding met hun bestuurders. Om deze rol goed te kunnen

uitoefenen moet de ambtelijke IBT coördinator los van de inhoud van de zes domeinen in de organisatie kunnen staan en van daaruit rapporteren.

Escalatie

- 3.17 Wanneer provincie en gemeente het niet met elkaar eens zijn, vindt opschaling plaats via:
- a. de wederzijdse ambtelijke IBT-coördinatoren van provincie en gemeente;
 - b. hoog-ambtelijk overleg;
 - c. bestuurlijk overleg op de betrokken inhoudelijke portefeuilles;
 - d. bestuurlijk overleg tussen burgemeester en commissaris van de Koning.

4. Looptijd en beëindiging

- 4.1 Deze bestuursovereenkomst, inclusief bijlage, treedt in werking met ingang van 12 maart 2022. Het vaststellen van de IBT totaalbeelden 2022 gebeurt nog op basis van het beoordelingskader zoals dat in 2021 is gebruikt.
- 4.2 Deze bestuursovereenkomst wordt aangegaan voor onbepaalde tijd.
- 4.3 Provincie en gemeenten evalueren deze bestuursovereenkomst eens in de vijf jaar.
- 4.4 Bij (onvoorziene) omstandigheden die wezenlijke gevolgen hebben voor de uitvoering van deze bestuursovereenkomst, zullen provincie en gemeente in overleg treden. Wanneer het meerdere gemeenten betreft wordt de VNG Overijssel hierbij betrokken als vertegenwoordiger van de Overijsselse gemeenten..
- 4.5 Wanneer de uitvoering van deze overeenkomst bij provincie of gemeente op problemen stuit, dan treden zij in overleg met elkaar. Pas als dit overleg niet tot het gewenste resultaat heeft geleid, wordt samen met de VNG Overijssel en de andere gemeenten onderzocht in hoeverre het wenselijk is de bestuursovereenkomst aan te passen dan wel te beëindigen.

Gedeputeerde Staten van Overijssel,

vertegenwoordigd door
de commissaris van de Koning,

A.P. Heidema

Burgemeester en Wethouders van
gemeente Zwolle
vertegenwoordigd door
de burgemeester,

P. Snijders